

ת"פ (ירושלים) 24371-04-23 - מדינת ישראל נ' ראאיד טוטונגי

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 24371-04-23 מדינת ישראל נ' טוטונגי

לפני כבוד השופט אלעזר נחלון

בעניין: המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם ראאיד טוטונגי

בשם המאשימה: עו"ד אלונה דרורי-אורעד; עו"ד עינת יריב

בשם הנאשם: עו"ד נאיל זחאלקה

גזר דין

א. כללי

1. הנאשם הורשע בדין, על פי הודאתו שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בשמונה עבירות של תקיפת קטין על ידי אחראי וכן בעבירה של כליאת שווא. הגיעה העת לגזור את עונשו.

ב. מעשי הנאשם והעבירות שבהן הורשע

2. כתב האישום שבעובדותיו הודה הנאשם כולל חמישה אישומים, המפרטים חמישה אירועים שבהם הוא תקף שלושה מחמשת ילדיו הקטינים.

3. כך, באישום הראשון מתואר כי בשנת 2019 הכה הנאשם את בתו השנייה, שהייתה אז כבת שמונה, באמצעות חגורה, כיוון ששיחקה מחוץ לבית. באישום השני מתואר כי בשנת 2020 כעס הנאשם על ילדיו משום ששיחקו מחוץ לבית, הורה להם להיכנס לבית ובתוך כך משך את בתו השנייה בחולצתה והטיח אותה אל רצפת הבית, וכן סטר לבנו השלישי, שהיה אז כבן שמונה. באישום השלישי מתואר כי זמן קצר לאחר אותו אירוע דרש הנאשם מבתו השנייה וכן מבתו הבכורה, שהייתה אז כבת אחת עשרה, ללכת לישון, ומשאלה סירבו השליך לעברן את נעלי הבית של רעייתו, ופגע בהן. הנאשם גם הכה את הבת הבכורה ברגלה באמצעות נעל הבית של רעייתו. באישום הרביעי מתואר כי במועד כלשהו הכה הנאשם את בנו השלישי בגבו בשל כך שאיחר לחתונת דודו, אחיו של הנאשם. באישום החמישי מתואר כי הנאשם, שכעס על התנהגותו של אותו בן בבית סבתו, כלא אותו ב"חדר הצידוד" בביתם, כשידיו

קשורות בחבל והחבל מחובר לקיר, ואף נעל את הדלת. הנאשם שחרר את הבן רק בחלוף זמן מה ולאחר שבכה.

בגין מעשים אלה הורשע הנאשם בשמונה עבירות של תקיפת קטין על ידי אחראי, לפי סעיף 382(ב)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), ובעבירה אחת של כליאת שווא לפי סעיף 377 רישא לאותו חוק.

ג. הסדר הטיעון וההליך לעניין העונש

4. הסדר הטיעון הושג לאחר שנשמעו חלק מעדי התביעה שאינם בני משפחת הנאשם (כאשר בני משפחתו זומנו פעמיים אך לא התייצבו), ולא כלל הסכמה עונשית קונקרטית.

5. המאשימה הגישה את גיליון המידע הפלילי בעניינו של הנאשם, שממנו עולה כי הנאשם הוא בעל חמש הרשעות קודמות. בשניים מן ההליכים מדובר היה בעבירות אלימות במשפחה, הן כלפי בת זוג והן כלפי קטינים, כאשר בגין הרשעתו בהליך הראשון משנת 2014 ריצה הנאשם עונש מאסר של 8 חודשים מאחורי סורג ובריח, ובגין הרשעתו בהליך השני שהחל בשנת 2020 והסתיים בשנת 2023 (בשל מעשים משנים 2015-2018) הוא ריצה עונש מאסר של 7 חודשים בדרך של עבודות שירות. כמו כן הורשע הנאשם בעבירות נוספות לרבות שוד בנסיבות מחמירות, שגם בעטיין הוא ריצה עונשי מאסר ממושכים.

6. יצוין כי הנאשם הופנה לשירות המבחן, אולם לא התייצב לפגישה שנקבעה עמו, וניסיונות נוספים ליצור עמו קשר לא צלחו.

7. לדיון הראשון שנקבע לשמיעת הטיעונים לעונש הנאשם לא התייצב, אם כי מסר שיתייצב לדיון נוסף שנקבע. בינתיים נעצר הנאשם במסגרת הליך אחר, ועל כן בדיון הנוסף נכח בליווי שירות בתי הסוהר.

ד. טענות הצדדים לעניין העונש

8. שני הצדדים הגישו עיקרי טענות בכתב והשלימו את טענותיהם בדיון.

9. לטענת המאשימה, בעניינו של הנאשם יש לקבוע שלושה מתחמי ענישה נפרדים - האחד לאישום הראשון, הנע בין 10 ל-18 חודשי מאסר בפועל; השני לאישומים השני והשלישי (הסמוכים בזמן ומערבים שניהם את בתו השנייה של הנאשם), הנע בין 15 ל-36 חודשי מאסר בפועל; והשלישי לאישומים הרביעי והחמישי (שבשניהם הנפגע הוא בנו השלישי של הנאשם), הנע גם הוא בין 15 ל-36 חודשי מאסר. העונש המתאים לנאשם עומד, לשיטת המאשימה, על 42 חודשי מאסר לכל הפחות, לצד מאסר על תנאי וקנס.

10. מבחינת נסיבות הקשורות בביצוע העבירות, המאשימה מציינת כי המעשים בוצעו בעת שילדי הנאשם היו קטינים כבני 8-11 שנים; כי מדובר היה במספר מקרים; כי הנוזק שנגרם בפועל הוא תחושת החרדה הנמשכת של בני משפחת הנאשם; וכי הנאשם ניצל את פערי הכוחות בינו לבין ילדיו, וביצע את מעשיו מטעמים של מה בכך ותוך שימוש בחפצים.

בנוגע לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות טוענת המאשימה כי הנאשם נמנע מלמצות את התהליך מול שירות המבחן, וכי הוא אמנם הודה וקיבל אחריות אולם זאת רק לאחר שמיעת חלק מעדי התביעה. כמו כן הפנתה המאשימה לעברו הפלילי של הנאשם הכולל הרשעות קודמות בעבירות אלימות לרבות אלימות במשפחה, ולשיטתה בענישתו יש ליתן משקל מוגבר לשיקולי הרתעה אישית. נטען עוד כי מהות המעשים והקושי בחשיפתם מלמדים על צורך ליתן משקל לשיקולי הרתעת הרבים.

11. בא כוח הנאשם טוען, מצידו, כי מתחם העונש ההולם צריך להיקבע ביחס למכלול מעשי הנאשם, והוא נע בין מספר חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות לבין עד 18 חודשי מאסר. עוד נטען כי העונש המתאים לנאשם הוא מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות.

מבחינת נסיבות הקשורות בביצוע העבירות טוען בא כוח הנאשם כי מדובר היה במעשים נקודתיים, ברמת אלימות לא גבוהה יחסית, שלא נטען כי גרמו לחבלות או למכאוב ולא נפרסו על פני תקופה ארוכה. בא כוח הנאשם מדגיש כי כל ספק אמור לפעול לטובת הנאשם, ולכן יש להניח כי נעלי הבית ששימשו אותו באישום השלישי לא היו קשיחות, כי כליאת השווא באישום החמישי הייתה לזמן קצר ביותר, וכי המעשים שמועדם אינו ידוע בוצעו זמן רב לפני חקירת הנאשם.

מבחינת נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות ציין בא כוח הנאשם כי כתב האישום הוגש בשנת 2023 בגין מעשים שהסתיימו בשנת 2020. עוד נטען כי הנאשם נטל אחריות, והגם שהדבר נעשה לאחר שמיעת חלק מעדי התביעה הרי שהייתה הצדקה לניהול ההליך שכן כתב האישום תוקן באופן משמעותי. כמו כן נטען כי עברו הפלילי של הנאשם הוא ישן, וכי מאז האירועים מושא ההליך שכאן לא נטען כי ביצע עבירות דומות, ויש לראות בו כמי שהשתקם באופן עצמאי. נטען גם כי הטלת עונש מאסר מאחורי סורג ובריח תפגע ממשית הן בנאשם והן בילדיו שפרנסתם עליו.

12. הנאשם עצמו כשנשאל אם הוא מעוניין לשאת דברים אמר "אין לי מה להגיד".

ה. דיון

ה(1) גזירת הדין - כללי

13. סעיף 40ב לחוק העונשין קובע כי "העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו". סעיף 40ג(א) מורה כי בהתאם לעקרון ההלימה יש לקבוע "מתחם עונש הולם", וזאת תוך התחשבות "בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה". חלק מהנסיבות הקשורות בביצוע העבירה מנויות בסעיף 40ט לחוק, ובכללן מידת התכנון שקדם לביצוע העבירה, חלקו היחסי של הנאשם, מידת הנזק שנגרמה או שהייתה צפויה להיגרם מהעבירה, הנסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה, ועוד (וראו סעיף 40יב הקובע כי ניתן לשקול גם נסיבות אחרות).

14. לאחר קביעת מתחם העונש ההולם, יש לגזור את העונש המתאים לנאשם, וזאת תוך התחשבות בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ג(ב) לחוק). נסיבות כאלה מפורטות בסעיף 40יא לחוק, אולם גם כאן הרשימה אינה סגורה (וראו סעיף 40יב לחוק). כמו כן ניתן להתחשב בצורך

להרתיע את הנאשם ולהרתיע את הרבים (סעיפים 40-40 לחוק). במצבים מסוימים אף ניתן לחרוג מן המתחם לקולא מטעמי שיקום או לחומרא משיקולי הגנה על שלום הציבור (ראו סעיפים 40 וכן 40 לחוק).

15. כאשר נאשם מורשע במספר עבירות, קובע סעיף 40 לחוק העונשין כי יש להבחין בין מצב שבו העבירות מהוות "אירוע אחד", שאז יקבע המתחם וייגזר העונש ביחס לאירוע ולעבירות כמכלול, ובין מצב שבו העבירות מהוות "כמה אירועים", שאז יש לקבוע מתחם ביחס לכל אירוע בפני עצמו ולפעול כאמור בסעיף (אם כי גם אז ניתן לגזור עונש כולל, או להורות על חפיפה בין עונשים נפרדים בנסיבות מתאימות, כך שספק עד כמה האבחנה היא בעלת חשיבות מעשית לעניין העונש, ראו: ע"פ 1261/15 מדינת ישראל נ' דלאל, פסקה 16 (3.9.2015)).

16. קיימות גישות שונות בשאלה מה הם המבחנים שלפיהם יש להחליט האם העבירות מהוות "אירוע אחד" או "כמה אירועים". בע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014) ציינה כבוד השופטת ד' ברק-ארז כי "עבירות שיש ביניהן קשר הדוק ייחשבו לאירוע אחד", כאשר השאלה מה יוצר את אותו "קשר הדוק" אינה ניתנת להגדרה מראש, ויכולה להיות תלויה בנסיבות שונות, ובין היתר סמיכות הזמנים או היות העבירות חלק מתוכנית עבריינית אחת. כבוד השופט ע' פוגלמן הצטרף לגישה עקרונית זו, תוך דגשים משלו, והטעים כי ייתכן שאירוע אחד יכלול גם מעשים המבוצעים כלפי נפגעים שונים, "כל עוד הם מהווים מסכת עבריינית אחת".

17. במקרה שכאן, ובהתאם לעמדת הנאשם, סבורני כי יש לראות במכלול מעשיו "אירוע אחד": מדובר במעשים שבכולם הפעיל הנאשם אלימות כלפי מי מילדיו, על רקע דומה; כתב האישום מתאר רצף אירועים, גם אם היה ביניהם פער זמנים; והטעמים להפרדה לשיטת המאשימה, המבוססים בעיקרם על זהות הנפגע ועל המועד, נראים מאולצים במידת מה, שכן המאשימה עצמה סברה כי יש להפריד בין האישומים הראשון עד השלישי המתייחסים לפגיעות בבת השנייה, ובין האישומים השני, הרביעי והחמישי המתייחסים לפגיעות בבן השלישי. הקשר הענייני שבין המעשים משתקף גם בעתירת המאשימה עצמה לגזירת עונש כולל.

ה(2) מתחם העונש ההולם

18. השיקולים הרלוונטיים לקביעת מתחם העונש ההולם הם כאמור הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, מידת הפגיעה בהם, נסיבות הקשורות בביצוע העבירות, ומדיניות הענישה הנהוגה. אתיחס לשיקולים אלה.

ה(2)(1) הערכים החברתיים שנפגעו

19. הערכים החברתיים שנפגעו בגין מעשי הנאשם הם, בין היתר, שלמות גופם של ילדיו הקטינים, שלמות נפשם, והאוטונומיה שלהם על גופם. הפגיעה מתחדדת נוכח העובדה שהיא נגרמה בביתם של הקטינים, ומידי מי שאמור לשמש להם כמגן (ראו והשוו: רע"פ 3719/21 פלוני נ' מדינת ישראל (7.6.2021)).

ה(2)(2) נסיבות ביצוע העבירות ומידת הפגיעה (סעיף 40 לחוק העונשין)

עמוד 4

20. כפי שמציין הנאשם, כתב האישום בנוסחו המתוקן מתייחס לחמישה אירועים קונקרטיים. כמו כן מבלי להקל ראש בחומרת המעשים, אשר נעשו כלפי ילדי הנאשם שהוא אמור להגן עליהם וזאת החל מהיותם בני שמונה, אין מדובר באלימות ברף הגבוה ביותר.

21. מעבר לנסיבות העולות מתיאור המעשים דלעיל, יש ליתן את הדעת לכך שלא מדובר במעשים מתוכננים (סעיף 40ט(א)(1)); הנאשם ביצע אותם לבדו (סעיף 40ט(א)(2)); הנזק העיקרי שהיה צפוי הוא לשלומם הגופני והנפשי של הקטינים; והדעת נותנת כי זהו הנזק שנגרם בפועל, כעולה גם מבכיו של הבן השלישי בעת שנכלא (סעיף 40ט(א)(3)-(4)). נראה כי המניע למעשי הנאשם היה תסכול וכעס מהתנהלות ילדיו שלא הייתה לרוחו (כעולה גם מסעיף 22 לעיקרי הטיעון מטעמו), ואולי הם גם נבעו מתפיסה תרבותית לגבי האופן הנאות לחינוך ילדים (סעיף 40ט(א)(5)). לא נטען לנסיבות ייחודיות המצדיקות להפחית מאחריות הנאשם (סעיף 40ט(6)-(9)).

22. נוכח הנסיבות הנזכרות, ונוכח מהות המעשים, עוצמת התקיפה והנזקים, נראה כי הפגיעה בערכים הנזכרים במקרה שכאן היא ניכרת אך לא גבוהה.

ה(2)(3) מדיניות הענישה הנהוגה

23. העונש המרבי לעבירה של תקיפת קטין על ידי אחראי הוא ארבע שנות מאסר (כפל העונש על תקיפה סתם, ראו סעיף 382(ב) לחוק העונשין). העונש המרבי לעבירה של כליאת שווא הוא שלוש שנות מאסר. בשים לב לכך שמרבית העבירות היו של תקיפה, ושגם באירוע של כליאת השווא מואשם הנאשם בתקיפה, בסקירת מדיניות הענישה הנהוגה יינתן משקל רב יותר לעבירה זו.

24. בית המשפט העליון כבר עמד על כך, במקרה חמור משמעותית מזה שכאן, כי "יש לשגר מסר ברור לפיו אלימות במשפחה תיענה בעונשי מאסר ממושכים שיהא בהם כדי לקיים את הרתעת היחיד ואת הרתעת הרבים כאחד - בהינתן היעדר אכיפה מספקת ביחס לעבירות אלימות המתבצעות בחיק המשפחה ובחדרי-חדרים" (ע"פ 2722/23 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 11 (9.5.2023)). עוד צוין כי "לענישה מחמירה ובלתי מתפשרת כאמור ישנה חשיבות מיוחדת אשר נובעת מהפער המשמעותי ביחסי הכוחות בין הורים, אשר להם הכוח הפיזי והשליטה בחייהם של ילדיהם, לבין ילדים קטינים, חלשים ותלויים בהוריהם" (שם). גם במקום אחר נאמר כי בכל הנוגע למעשי אלימות במשפחה "נדרשת ענישה מוחשית, אשר יש בה כדי להרתיע עבריינים פוטנציאלים מנקיטת אמצעי אלימות כלפי בני משפחתם" (רע"פ 538/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (4.2.2021)).

25. עיון בפסקי דין שניתנו ביחס למעשים מעין אלה - הן אלה שאליהם הפנו הצדדים והן אחרים - מלמד כי הענישה בעטיים מגוונת ומושפעת ממכלול של שיקולים ומנסיבות כל מקרה ומקרה, אם כי בדרך כלל כוללת מאסר מאחורי סורג ובריח (למעט אם המעשים קלים במיוחד או שיש ליתן משקל משמעותי לשיקולים שיקומיים). [1]

כך, ברע"פ 360/22 פלוני נ' מדינת ישראל (16.1.2022) מדובר היה במי שבמהלך מספר שנים והחל מהיות בתו הקטינה כבת שש תקף אותה באופן יומיומי באמצעות מכות בכל חלקי גופה ומשיכת אוזניה, בהזדמנות אחת הוא תקף אותה בבקבוק פלסטיק מלא ובהזדמנות אחרת באגרופים

בגב. כמו כן במספר הזדמנויות מנע אותו נאשם מהקטינה מזון לבוש וצורכי חיים חיוניים, ובמספר הזדמנויות תקף את בנו הקטין במכות סטירות ומשיכת אוזניים. הערכאה הדיונית קבעה כי מתחם העונש ההולם נע בין מספר חודשי מאסר בפועל לבין 24 חודשים, וגזרה על הנאשם 12 חודשי מאסר לצד עונשים נוספים. ערעור הנאשם על הרשעתו נדחה וכך גם בקשת רשות ערעור, ונדחתה הטענה כי העונש סוטה משמעותית ממדיניות הענישה המקובלת או הראויה. המקרה שכאן חמור פחות באופן ניכר מבחינת היקף המעשים וגיל הנפגעים, אולם מנגד יש ליתן משקל לכך שמספר הנפגעים גדול יותר, וחלק מן המעשים חמורים יותר לרבות כליאת השווא.

ברע"פ 1322/19 פלוני נ' מדינת ישראל (14.3.2019) מדובר היה במי שבמהלך כשנה נהג להכות את בתו בת ה-13, לעיתים בחגורה, ואף הנחה אותה כיצד להסתיר את הדברים אם תיחקר, תוך שפורטו שבעה אירועי אלימות. הערכאה הדיונית קבעה כי מתחם העונש ההולם נע בין מספר חודשי מאסר בפועל לבין 18 חודשים, אולם משיקולי שיקום חרטה מן המתחם וגזרה על הנאשם שירות לתועלת הציבור לצד עונשים נוספים. ערעור הנאשם על הרשעתו נדחה וכך גם בקשת רשות ערעור (אם כי נוכח מהות הערעור לא הייתה התייחסות למתחם ולעונש). המקרה שכאן חמור יותר נוכח מספר הנפגעים, גילם, משך התקופה, וכן מידת האגרסיביות וכליאת השווא, אולם מנגד מספר האירועים היה קטן יותר והנאשם לא הורשע בגרימת חבלה.

בע"פ 7701/18 פלוני נ' מדינת ישראל (7.4.2019) מדובר היה בנאשם, שיחד עם בת זוגו הואשם במעשי אלימות כלפי ילדיו מנישואין ראשונים. בין היתר בהזדמנות אחת הנאשם לקח את בנו למחסן, קשר את רגליו ואת ידיו באזיקונים, הכה אותו פעמים רבות בגבו ותחב לפיו פיסת בד, ואז הותירו אזוק למשך מספר שעות וגרם לו חבלה ברגלו. במספר הזדמנויות אחרות קשר הנאשם את רגליהן של בנותיו בחבל והכה אותן. הערכאה הדיונית קבעה כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 ל-25 חודשי מאסר, וגזרה על הנאשם 15 חודשים לצד עונשים נוספים. בית המשפט העליון הקל בעונש המאסר בפועל והעמידו על 12 חודשים. המקרה שכאן חמור פחות מבחינת תחושת חוסר האונים הנגרמת כתוצאה מקשירה ואיזוק (כאשר כליאת השווא של הבן במקרה שכאן הייתה, כך נראה, קצרה יותר ואכזרית פחות).

בע"פ (מחוזי מרכז) 56789-02-24 פלוני נ' מדינת ישראל (16.6.2024), מדובר במי שבמספר הזדמנויות הכה שלושה מילדיו הקטינים, לעיתים בחגורה הנושאת אבזם ברזל, לעיתים באמצעות מקל ולעיתים בידי ובבעיטות. הערכאה הדיונית קבעה כי מתחם העונש ההולם נע בין 18 ל-36 חודשי מאסר בפועל, וגזרה על הנאשם 24 חודשי מאסר לצד עונשים נוספים. ערכאת הערעור ציינה כי המתחם שנקבע משקף את הצורך בהרתעת הרבים, אולם מן הטעמים שפורטו בגזר הדין החליטה להקל בעונש המאסר בפועל והעמידה אותו על 16 חודשים. המקרה שכאן חמור פחות נוכח מספר המקרים. עם זאת יש ליתן את הדעת לכך שאירוע כליאת השווא נושא חומרה משמעותית.

בע"פ (מחוזי ים) 679-03-17 אנגידאו נ' מדינת ישראל (18.7.2017) מדובר היה במי שהכה את בנו בשתי הזדמנויות: בראשונה באמצעות מקל מטאטא, חגורה וכבל של "עכבר" מחשב, ותוך גרירתו אל תוך דירתם; ובשנייה באמצעות חגורה. הערכאה הדיונית קבעה כי מתחם העונש ההולם נע בין מספר חודשים ל-18 חודשי מאסר בפועל, וגזרה על הנאשם 7 חודשי מאסר. ערעור הנאשם התקבל, והגם שהובהר כי המתחם שנקבע הוא "נכון וראוי" וכך גם העונש שנגזר, העונש הופחת ל-4

חודשים מטעמים ספציפיים שפורטו שם. המקרה שכאן חמור יותר מבחינת מספר הנפגעים, מספר האירועים, וכליאת השווא, אולם נראה כי רמת האלימות הייתה נמוכה יותר.

בת"פ (שלום י-ם) 24949-11-19 מדינת ישראל נ' פלוני (16.12.2021) מדובר היה במי שהכה שניים מילדיו באמצעות חגורה בשתי הזדמנויות שונות. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר קצר שירוצה בדרך של עבודות שירות ל-12 חודשי מאסר, אולם חרג מן המתחם לקולא מטעמי שיקום. המקרה שכאן חמור יותר, הן נוכח היקף האירועים והנפגעים והן נוכח מהות המעשים.

בת"פ (שלום ב"ש) 40427-12-13 מדינת ישראל נ' חסן (15.7.2014) מדובר היה במי שתקף במספר הזדמנויות חמישה מילדיו הקטינים באמצעות סטירות ומכות, תוך שימוש בידיו, במקל ובחגורה. הערכאה הדיונית קבעה כי מתחם העונש ההולם נע בין 1 ל-3 שנות מאסר וגזרה על הנאשם - בעל עבר פלילי בעבירות אלימות - 24 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נוספים. עם זאת, ערכאת הערעור הקלה בעונש מטעמים שונים, לרבות העובדה שמדובר היה באירועים קונקרטיים, והעמידה אותו על 15 חודשי מאסר בפועל.

ה(2)(4) המסקנה בעניין מתחם העונש ההולם

26. על רקע הערכים החברתיים שנפגעו; על רקע נסיבות ביצוע העבירות על ידי הנאשם ומידת הפגיעה בערכים כעולה מן האמור לעיל, לרבות כליאת השווא של הבן השלישי, וריבוי המעשים והנפגעים; ועל רקע מדיניות הענישה הנהוגה - סבורני כי במקרה שכאן יש להעמיד את מתחם העונש ההולם על בין 9 חודשי מאסר, שבמקרים חריגים ירצו בדרך של עבודות שירות, ל-24 חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר על תנאי.

27. בשים לב למהות המעשים, ולכך שפגיעה כלכלית בנאשם תביא לפגיעה כלכלית בנפגעי העבירה שפרנסתם עליו, לא סברתי שיש להטיל על הנאשם גם עונש של קנס.

ה(3) העונש המתאים לנאשם בתוך המתחם

28. בגזירת עונשו של הנאשם בתוך המתחם יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות (סעיף 40יא לחוק העונשין), וכן בשיקולי הרתעה.

29. במקרה שכאן מדובר בנאשם כבן 40, נשוי לשתי נשים ואב לילדים קטינים. לטובת הנאשם פועלת העובדה שהוא נטל אחריות על מעשיו, והביא לחיסכון במשאבים שיפוטיים ובמשאבי גורמי האכיפה. זאת הגם שנטילת האחריות הייתה לאחר שכבר נשמעו אלו מן העדויות, כך שהחיסכון לא היה מרבי, ולא נראה כי התיקון בכתב האישום נבע מן העדויות שנשמעו. כמו כן יש ליתן משקל לחלוף הזמן מאז ביצוע המעשים, ולכך שבינתיים הנאשם לא הורשע בביצוע מעשים נוספים מעין אלה (אם כי יש לזכור גם את הקשיים במיצוי הדין בגין עבירות ממין זה, כעולה מאי התייצבות בני משפחת הנאשם לעדות בהליך שכאן חרף זימונם). [2] משקל מסוים יש לתת להשלכה של ענישת הנאשם על בני משפחתו שפרנסתם עליו, ובהם ילדיו הקטינים (סעיף 40יא(2) לחוק העונשין).

30. מן הצד השני יש ליתן משקל לעברו הפלילי של הנאשם, לרבות בעבירות דומות: הנאשם לא נמנע מלבצע את המעשים שבעטיים הורשע בהליך שכאן, וזאת חרף הרשעתו במעשי אלימות במשפחה בשנת 2014 שבעטיה נגזרו עליו 8 חודשי מאסר בפועל, וחרף הגשת הליך נוסף בגין מעשים כאלה בחודש ינואר 2020, לפני מרבית המעשים מושא ההליך שכאן (ת"פ 15369-01-20), הליך שהסתיים לבסוף בהרשעתו בשנת 2023). התנהלותו של הנאשם אל מול שירות המבחן, כאמור לעיל, אינה משקפת הבנה של מצבו ורצון לתיקון משמעותי, ולכל הפחות אינה מאפשרת לבחון באופן מעמיק את טענת בא כוחו כי הוא הפנים את הפסול שבמעשיו. גם לפני לא ביקש הנאשם להביע חרטה. במצב דברים זה, יש ליתן משקל של ממש לשיקולי הרתעה אישית.

31. באיזון בין השיקולים השונים, ותוך מתן משקל לשיקולים לקולא, סבורני כי יש לגזור את עונשו של הנאשם בשליש התחתון של המתחם, ולהעמידו על 14 חודשי מאסר בפועל לצד עונש מאסר על תנאי שיהיה בו כדי להרתיעו ממעורבות במעשים דומים, כאמור להלן. בשים לב לכך שהנפגעים הם קטינים שממילא פרנסתם על הנאשם, לא מצאתי להטיל עליו לפצותם. אין בכך כדי למנוע מהם להגיש כל הליך שימצאו לנכון, בבוא העת ובהתאם להוראות הדין.

ו. סיכום

32. נוכח כל האמור, נגזרים בזאת על הנאשם העונשים הבאים:

א. 14 חודשי מאסר בפועל. הנאשם יחל בריצוי עונשו לאלתר וזאת לבקשתו.

ב. מאסר על-תנאי לתקופה של 8 חודשים. הנאשם יישא עונש זה אם במהלך שלוש שנים מיום שחרורו יעבור אילו מן העבירות שבהן הורשע, או כל עבירת אלימות אחרת כלפי בן משפחתו מדרגה ראשונה.

33. ניתן לערער על פסק הדין בתוך 45 ימים.

ניתן היום, י' תמוז תשפ"ד, 16 יולי 2024, במעמד הצדדים.

[1] מבין פסקי הדין שאליהם הפנה בא כוח הנאשם ראיתי להתייחס בגוף גזר הדין אל רע"פ 360/22, רע"פ 1322/19, ע"פ (מחוזי י-ם) 679-03-17, וכן ת"פ (שלום י-ם) 24949-11-19. בא כוח הנאשם הפנה גם אל רע"פ 5705/18, אולם שם מדובר היה בעבירות הכוללות גם תקיפת בת זוג ובהליך שהתנהל במשך כתשע שנים, ונקבע כי העונש "נגזר באופן הסוטה במידה ניכרת לקולא ממדיניות הענישה הנוהגת בשל חלופי הזמן החריג...". ע"פ (מחוזי י-ם) 43703-02-21 התייחס לשאלת ההרשעה, מה גם שמדובר באירוע אחד בלבד. ת"פ (שלום פ"ת) 4608-11-11 הוא

מלפני כעשור ומתייחס אף הוא לאירוע יחיד. ת"פ (שלום ת"א) 49537-11-18 מתייחס אף הוא לאירוע יחיד של תקיפת קטין בסטירה על פיו, וכן לתקיפת בת זוג (כך לפי דברי בא כוח הנאשם, שכן גזר הדין עצמו לא ניתן היה לצפייה). ת"פ (שלום אש') 28042-05-19 ות"פ (שלום כפ"ס) 38041-08-16 מתייחסים לאירוע אחד של תקיפה על ידי גננת.

מבין פסקי הדין שאליהם הפנתה המאשימה ראיתי להתייחס בגוף גזר הדין אל ע"פ 7701/18 (שהמאשימה הפנתה לגזר הדין של הערכאה הדיונית בעניינו), ואל ת"פ (שלום ב"ש) 40427-12-13. פסקי דין נוספים שאליהם הפנתה המאשימה פחות מתאימים לטעמי אל המקרה שכאן. כך למשל בעפ"ג (מחוזי י-ם) 41672-04-19 מדובר היה במעשי אלימות חמורים משמעותית וגם באיומים ברצח באמצעות סכין. בתפ"ע (שלום י-ם) 53466-02-20 מדובר היה במעשי אלימות שחלקם היו חמורים יותר וגם באיומים ברצח (הגם שהנאשם לא הורשע בעבירה נפרדת של איומים). בעפ"ג (מחוזי מרכז) 10909-09-16 (ת"פ (שלום רמלה) 35960-01-16) מדובר היה בשני אירועי תקיפה של ילדים קטינים על ידי אביהם ובאירוע נוסף של תקיפת בת זוג. באחד מהאירועים הנאשם גם איים לפגוע בילדים באמצעות סכין. לכל אחד מאירועי תקיפת הילדים נקבע מתחם של 8-16 חודשי מאסר, ובסך הכל הוטל על הנאשם עונש של 20 חודשי מאסר בגין שלושת אירועים. בת"פ (שלום באר שבע) 24402-02-17, שאליו הפנו שני הצדדים, מדובר היה גם בתקיפת בן זוג וכן באלימות באמצעות מקל.

[2] יוער כי הבת הבכורה, שלא התייצבה לדיונים שבהם אמורה הייתה להעיד, התייצבה לדיון שבו נשמעו הטיעונים לעונש ושעליו הודע לנאשם.